

Høyt til hest i stram dressur

Alt skal stemme fra antrekk og utstråling til hestens minste skritt og bevegelse. Det tar lang tid å bli god når utgangspunktet er at hest og rytter er i total ubalanse mens målet er perfekt balanse.

Det er fridag og tidlig maimorgen, og det regner strikkepin-ner. Vi har kjørt en times tid, og er i stallen på Dal og ser på en dame som fletter manen på en hest. Etterpå setter hun opp håret på den, manen og panneluggen altså, og grer ut halen som ble flettet i går. Den er blitt krep- pet og fin og sprayes med balsam.

Tone Rustad og vallaken Chevignon 6 (16) skal delta i sitt første Grand Prix-stevne i klassene Prix St. Georg og Intermediaire I. Så veldig mye nær- mere toppen kommer du ikke.

Men Tone er ikke helt fornøyd. Regnværet og det hun vet følger med av gjørmepå banen, harmonerer dårlig med hvit hest og hvite klær. Klassen hun debutterer i, innebærer at hun skal ha flosshatt og snippkjole utenpå hvite bukser og hvit skjorte med sløyfe i halsen. Det er ikke noe tull i denne sporten, nemlig. De går gradene, og antrekket utvikler seg gradvis fra kort jakke og ridehjel, via kort jakke og flosshatt, til lang jakke med snipper og flosshatt. Der er hun nå. Og da stiller hun. Selv om ryggen har låst seg, og bihulebetennelsen blomstrer. Det er bare å ståsette seg, håpe at hastebesøket hos kiropraktoren har hjulpet, og spise smertestillende og penicillin.

Tidende merker ikke at noen er syke. For oss virker både hest og rytter som om de er i kjempeform. Dette lover godt. Snart skal vi kjøre av gårde til

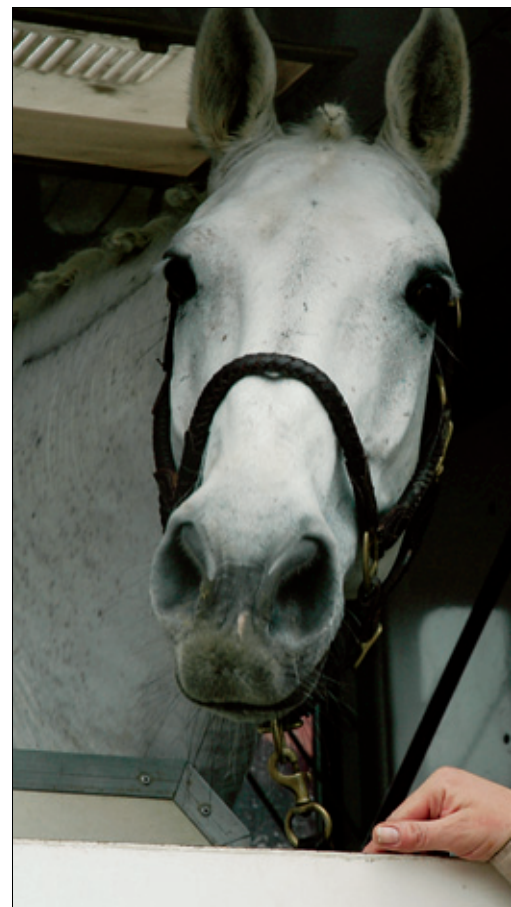
Programmet gjennomføres til punkt og prikke.

Ellingsrud og overvære vårt første dressurstevne.

BEGYNT tidlig – OG SENT • Tone Rustad var hesteinteressert og red en del da hun var mellom ti og fjorten år. Slik mange jenter gjør.

Hun var også så vidt innom hesteryggen i studietiden. På andreåret var det noen medstudenter som begynte å ri. Og Tone ble med en dag, siden hun hadde vært borti det før. Den dagen var det tilfeldigvis sprangtime. Hesten svingte, men ikke hun. Det endte med komplisert armbrudd, og ett års pause fra studiene. Da kom hun seg til Boston som au pair, og var så vidt innom universitetet der og leste et fag. Før turen gikk til Barbados. Så ble det en liten tur hjem til Norge og innom en jobb som lærervikar, før året endte i interrail.

Ferdig tannlege ble hun tidsnok. Og nå har hun to studentkull hun føler seg hjemme i fra studietiden i Oslo.

Da hun var 30, var det nærmest en tilfeldighet som fikk henne i gang med riding igjen.

– Vi var på ferie i Spania. I et kjøpesenter prøvde jeg en lang Burberry-frakk som mannen min syntes jeg burde ha. Men jeg mente at den kunne man ikke ha, med mindre man drev med hest.

– Da får du begynne å ri igjen, mente mannen.

Som sagt så gjort. Og kanskje mannen angrer litt, for nå er hun i stallen seks dager i uken. Der møter hun tyskfødte Chevignon. Han heter forresten bare Kalle til daglig, etter at han kom til Norge en iskald vinterdag i 2006. En hvit hest, som gikk i land uten papirer, ble straks oppkalt etter snømannen Kalle. Men han er ikke en papirløs asylsøker. Papirene kom som de skulle etterpå, og viser at han er en Holsteiner av flott avstamning. Nå har han vært i Tone Rustads eie i ett år. Og det er omtrent den tiden det tar å ri seg inn,

forteller Tone, og legger til at det går over all forventning.

– Jeg kan ikke bare være tannlege, sier Tone. Som begynner på jobb klokken 11 hver mandag. Da har hun vært i stallen først. Tirsdag, onsdag og torsdag slutter hun klokken 14. Og går rett i stallen.

– Vi har fire barn, skjønner du. Men på denne måten kommer jeg hjem i nokså rimelig tid. Og siden jeg da har trent, er ikke jeg den som går ut og jogger eller i treningsstudio på kveldstid. Da blir jeg hjemme.

– Men vi er ganske mye borte på stevner. Våren er høysesong, og så skjer det litt på høsten. Noen ganger reiser vi langt og må overnatte.

Nå har hun til og med kjøpt bil. Felles bil også, for hest og rytter. Alt i ett. Kompakt og fullt utstyrt med kokemuligheter men ikke bad.

Når hun ikke bor i bilen med hesten, er hjemmet en gård på Eidsvoll.

– Jeg kunne selvsagt hatt hesten min der. Men det er bedre å ha den her på Dal. Vi trenger ridehuset om vinteren. Da kan vi ikke ri ute, for det er viktig at underlaget ikke er for hardt. Og så har de en opplyst bane her, og et godt miljø. Jeg ser bare gode grunner til å være her.

– Vi må øve mye for å bli gode. Hesten må holdes i form, og vi må bruke masse tid sammen for å perfektionere oss. En dag i uken har vi egen trener, og en dag i måneden flyr det inn en trener fra Danmark. Vi satsar.

– Jeg begynte sent. Men i denne sporten spiller alder ingen rolle. I stallen er jeg bestevenn med jenter på 16. I konkurransen er det ingen forskjell på kjønn, alder, profesjonell eller amatør. Alle konkurrerer på like vilkår, selv om det også finnes graderte handicapklasser. De beste i denne sporten er godt voksne. Damer på 60 år er helt vanlig. Og det er kanskje ikke for ingenting at de kaller oss dressurtantene. Vi er strenge og ordentlige. For meg er det i hvert fall blitt mindre og mindre hopping med årene. Hest er risikosport, og jeg må tenke på fami-

lien min. Dessuten liker jeg dressur. Jeg liker det bare bedre og bedre, etter hvert som jeg blir bedre selv og mer kjent med det. Dressurriding og filosofien rundt det stammer fra antikken. Det handler om å gjenvinne den naturlige balansen. Tanken er nemlig at hesten er i balanse i seg selv, og at det skjer noe som gjør at balansen blir brutt når rytteren kommer opp på ryggen. Dette skal man jobbe med, for å komme tilbake i balanse, og oppnå harmoni mellom hest og rytter. Noe man viser ved å beherske en lang rekke øvelser. Det er krevende og interessant, og alt er nøyaktig nedfelt i et omfattende reglement, og ulike vanskelighetsgrader og klasser.

VISER HVA DE KAN • Så er vi kommet frem til Ellingsrud, og tiden er inne. Hest og rytter har varmet opp både vel og lenge i ridehuset. Nå gjelder det å vise hva man kan på banen. I løpet av seks minutter skal Tone og Chevignon gjennom et program som består av skritt, trav og galopp med økninger, sidebevegelser, bytteserier og piruetter.

De gjennomfører med glans. Tross regnvær og vonde rygger og annen sykdom. Det ser flott ut, der den stolte ekvipasjen gjør sine øvelser mens regnet stadig siler, og dommerne sitter trygt og varmt i biler langs den ene enden.

Når alt er over, er Tone både sliten, svett og lettet. Og venter avmålt på resultatet.

– Jeg er ny i denne klassen, og det er ingen fordel, med tanke på bedømmelsen. Man blir alltid bedømt strengt til å begynne med, så jeg venter meg ikke noen god plassering denne gangen. Dessuten var det en del ting å trekke for. Det er aldri godt å si hvordan det slår ut, for her er det mange subjektive vurderinger ute og går. Det er litt som i turn. Enten liker dommeren det han eller hun ser, eller ikke. Det som teller mest for meg, er at jeg er godt fornøyd med gjennomføringen. For de fleste som driver med dette, er det det dreier seg om: Å øve og trene og å konkurrere med seg selv. For å bli stadig bedre. Hele tiden målt opp mot seg selv og sin egen hest, og samspillet oss imellom. Det er så gøy, og jeg blir aldri lei av dette. Det er hele tiden noe å strekke seg etter, stråler en fornøyd rytter før hun tar med seg hesten inn i ridehuset for å ri seg ned etter konkurransen.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Hest og rytter er klare til avgang.